

Koncession för ny 170 kV kraftledning från Lindmon till vindkraftspark Stölsäterberget

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Ansökan om nätkoncession för linje

Projektorganisation

Ellevio AB
115 77 Stockholm

Telefonväxel: 08-606 00 00
Org.nr: 556037-7326

Projektledare: Anders Dahlström
Tillståndsfrågor: Sofia Miliander

wpd Scandinavia AB
Surbrunnsgatan 12
114 27 Stockholm

Telefon 08- 501 091 50
Org.nr: 556666-3422

Projektledare: Weronica Ekholm
Samordnare Elanslutning: Björn Grinder

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
2	Samrådets genomförande	4
3	Yttranden och bemötanden	6
3.1	Länsstyrelsen och kommuner	6
3.2	Övriga myndigheter och statliga verk	7
3.3	Organisationer	8
3.4	Företag	8
3.5	Fastighetsägare och allmänhet	8

Bilagor

Bilaga 1. Protokoll från samrådsmöte

Bilaga 2. Annons i Nya Wermlands Tidningen och Torsbybladet

1 Inledning

Vindkraftsföretaget wpd Scandinavia AB har i februari 2016 fått lagakraftvunnet tillstånd för en vindkraftspark med 15 vindkraftverk på Stöllsäterberget som ligger på gränsen mellan Torsby kommun och Malung-Sälens kommun.

Från projektområde Stöllsäterberget fram till den befintliga kopplingsstationen Lindmon vid Klarälven planerar Ellevio AB att söka koncession för och bygga en 170 kV kraftledning. Kraftledningen syftar till att ansluta den planerade vindkraftsparken Stöllsäterberget till kopplingsstationen. Mellan vindkraftspark Stöllsäterberget och den befintliga kopplingsstationen Lindmon har flera breda stråk identifierats där ledningen kan byggas.

Samråd enligt 6 kap 4 § Miljöbalken har genomförts av Ellevio AB och wpd Scandinavia AB i samarbete. I denna samrådsredogörelse redogörs för genomfört samråd enligt 6 kap miljöbalken angående ansökan om nätkoncession för linje för den planerade ledningen. Vilka parter som har blivit inbjudna, de synpunkter som framkommit och hur dessa har beaktats beskrivs. Protokoll finns i Bilaga 1 och annons i Bilaga 2.

Denna samrådsredogörelse avses utgöra underlag för Länsstyrelsens beslut enligt 6 § 5 kap miljöbalken om verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller ej.

2 Samrådets genomförande

Den 28 april 2017 skickades ett samrådsunderlag och inbjudan till samrådsmöte till alla registrerade fastighetsägare inom 500 m från de i materialet beskrivna ledningsstråken och markkabelalternativet samt till innehavare av särskild rätt till berörda fastigheter.

Den 22 maj 2017 hölls ett öppet samrådsmöte på Klarälvsdalens folkhögskola i Stället för berörda fastighetsägare närboende, föreningar och andra intresserade, se protokoll i Bilaga 1. Representanter för Ellevio och wpd Scandinavia presenterade den föreslagna ledningsdragningen och svarade på frågor. Flera av frågorna handlade om inträngsersättning på fastigheter och möjligheten att bygga ledningen som nedgrävd kabel. Även frågor om miljöstörningar, tillståndsprocessen och tidplanen förekom. Flera markägare passade på att markera lämpliga placeringar av ledningen på sin mark på de storskaliga fastighetskartor och flygbilder som fanns utplacerade i lokalen. Under fikasamtalen framfördes information om berörda fastigheter, skoterleder, besöksmål, vandringsleder och närliggande byggnader.

Tabell 1. Samrådsparter i föreliggande samråd.

Myndigheter	
Länsstyrelsen i Värmlands Län	Torsby kommun
Naturvårdsverket	Kommunikationsmyndigheten PTS
Riksantikvarieämbetet	Skogsstyrelsen
Boverket	Energimyndigheten
Kammarkollegiet	Trafikverket
SGU	Svenska kraftnät
Elsäkerhetsverket	Strålsäkerhetsmyndigheten
Försvarsmakten	
Organisationer	
Malungs Snöskoterklubb	Naturskyddsföreningen Torsby
Norra Ny FVOF	Norra Ny Skidklubb
Norra Ny Skytteförening	Stöllets VVOF
Nedre Värnäs VVO	Norra Ny Hembygdsförening
Klarälvens skoterklubb	
Företag	
Bergvik skog väst AB	Ellevio AB
Fortum Sverige AB	Dutch Mountain AB
Värmlandssporten	Klarälvens camping
Värnäs Camping	Säter Spa
Teracom	3GIS
Telenor	Tele2
Telia	Skanova
Övriga	
Fastighetsägare och närboende	

--	--

3 Yttranden och bemötanden

I samrådsutskicket meddelades att samrådssvar kan skickas till den 1 juni 2017. I denna samrådsredogörelse har alla svar som inkommit t.o.m. den 9 juni tagits med.

3.1 Länsstyrelsen och kommuner

Länsstyrelsen i Värmlands län instämmer med att en markkabel har större negativ effekt på markbundna naturvärden då det gäller våtmarksmiljöer under förutsättning att man schaktar igenom sådan typ av mark. Alternativa metoder som styrd borring är inte redovisade, styrd borring påverkar varken hydrologi eller markskikt. För påverkan på skogliga värden är en markkabel ett bättre alternativ då den tar mindre yta i anspråk än en luftledning. En luftledning kan även ha mycket negativ effekt på fågelfaunan beroende på lokaliseringen.

Viktigt att belysa vid fortsatt planering:

- Avverkning av kanträd i naturreservat och Natura 2000- område kräver dispens respektive tillstånd enligt 7 kap miljöbalken.
- Stråk A och C passerar igenom ett pågående reservatsbildningsobjekt, Sjögaråsen. Vid val av dessa sträckor bör dialog inledas med Länsstyrelsens Naturvårdsenhet för att hitta anpassningar av planerade åtgärder så att områdets bevarandevärden inte försämras.
- Vårån och Halgån är utpekade som värdefulla vattendrag, varav Halgån är nationellt värdefull ur naturvårds- och fiskesynpunkt. Vattendragets värden är även knuten till omgivande landmiljö. Även några mindre vattendrag passerar av ledningsförslagen och kan eventuellt beröras av planerade arbeten. Det måste tydligt redovisas huruvida planerade åtgärder kan påverka vattendragen och hur skada ska undvikas. Arbeten i vatten utgör vattenverksamhet och anmälan ska göras till Länsstyrelsen. Eventuellt krävs tillstånd, vilket prövas av Mark- och miljödomstolen.
- Om skyddade eller hotade arter berörs ska detta beskrivas. Om möjligt ska då anpassningar göras i den fortsatta planeringen för att undvika påverkan på dessa arter. Åtgärder som är förbjudna enligt artskyddsförordningen kräver dispens.
- Ledningsdragning passerar flera av Skogsstyrelsens utpekade naturvärden. Vid behov av avverkning i dessa områden bör berörda värden redovisas samt hur åtgärder påverkar dessa. Inom biotopskyddsområden är åtgärder som kan skada naturmiljön förbjudna. Skogsstyrelsen prövar om en dispens kan beviljas.
- Vid våtmarker krävs försiktighet vid arbeten i kraftledningsgatan, så att t ex körskador undviks.

Naturvårdsenheten bifogar en karta som visar att det planerade reservatet Sjögaråsen har en föreslagen utsträckning från Färntjärnsskogens naturreservat österut till Sörsjön. Majoriteten av de berörda fastighetsägarna har redan fått ersättning och reservatsbeslut är planerat till år 2018. Man förordar stråk D och markkabel eftersom dessa inte berör det blivande reservatet.

Torsby kommun, Miljö- byggnads och räddningsnämnden, har inga synpunkter på den föreslagna ledningen. Yttrandet gäller endast ett ställningstagande enligt miljöbalken. Frågor om naturvård, planer, kulturmiljövård osv får andra delar av förvaltningen svara för.

Wpd har haft upprepade kontakt med kommunen men något ytterligare samrådssvar har ej inkommit.

3.2 Övriga myndigheter och statliga verk

Elsäkerhetsverket har i dagsläget inget att tillägga i detta ärende utan avvaktar koncessionsremissen.

Energimyndigheten är positiv till att infrastruktur byggs ut för att ansluta förnybar energi. Den föreslagna ledningen påverkar inte heller riksintressen för vindbruk negativt.

Försvarsmakten har inget att erinra.

Kommunikationsmyndigheten PTS tipsar om att berörda ledningsägare i området kan identifieras via ledningkollen.se. PTS påpekar även att vindkraftverk kan påverka radiolänkar vilket måste samrådas med berörda telekombolag.

SGU konstaterar att alla föreslagna ledningssträckningar berör en grundvattenförekomst (Fastnäs-Likanäs). I kommande MKB ska hänsyn tas till förekomsten och det bör nämnas vilka konsekvenser en ledningsdragningsdragning kan ge. Det bör även nämnas om och hur enskilda eller allmänna vattentäkter kan komma att påverkas av anläggandet. Det är viktigt att både den kvalitativa och kvantitativa statusen inte försämrats.

Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM, bedömer att Ellevio agerar tillfredställande ur strålsäkerhetssynpunkt. Myndigheten hänvisar till Strålsäkerhetsmyndighetens allmänna råd (SSMFS 2008:18) om magnetfält m.m. Det finns en svag misstanke om ökad frekvens av leukemi vid kraftledningar. För nya elektriska anläggningar bör man redan vid planeringen betrakta teknikval och placering så att barn inte exponeras för magnetfält i onödan.

Svenska kraftnät har inget att erinra mot upprättat förslag.

Trafikverket konstaterar att föreslagna ledningsdragningsdragning berör väg E16/45 för vilken Trafikverket är väghållare. I stråk A följer ledningen vägen i cirka 4 km. Samtliga 5 föreslagna stråk korsar vägen.

Placeringen av stolpar, stag och ledningen vid väg E45 ska följa Vägverkets publikation 2005:14 "Ledningsarbete inom vägområdet". För korsande ledning av väg krävs separat tillstånd. Stolpar och stag i en längsgående linje ska placeras minst på ett avstånd som motsvarar stolpens totalhöjd plus 1,5 meter från vägen. För anläggande av ledning inom vägområdet, krävs alltid tillstånd från Trafikverket.

Innan några arbeten vid vägen påbörjas ska det för arbetet finnas en trafikanordningsplan (TA-plan) som ska godkännas av Trafikverket Region Väst.

Trafikverket önskar få ta del av och yttra sig särskilt över projektering, placering av stolpar, arbetsmetoder med mera i anslutning till Trafikverkets väg E16/45. Trafikverket har i övrigt inget att erinra mot föreslagen koncession, under förutsättning att arbetet längs vägarna genomförs enligt Trafikverkets gällande föreskrifter och att erforderliga tillstånd kommer att sökas. Trafikverket ser fram emot fortsatt deltagande i ärendet.

3.3 Organisationer

Klarälvsdalens skoterklubb meddelade på samrådsmötet att ledningen kommer att korsa två skoterleder och att man bör känna till detta vid uppförandet av ledningen så att inte hinder för skotertrafiken uppstår. Kartor över skoterlederna skickades sedan in med e-post.

3.4 Företag

3.5 Fastighetsägare och allmänhet

Fastighetsägare som kan bli direkt berörda

Nedanstående markägare har undertecknat ett dokument som här citeras i sin helhet:

Urban Öberg, TORSBY NEDRE VÄRNÄS 1:105, Johan Lindsten, TORSBY NEDRE VÄRNÄS 1:104, Håkan och Inga Svartvik, TORSBY LJUSNÄS 1:58 & 1:59, Ö VÄRNÄS 1:9, N STÖLLET 1:43, Gunilla Gerdin och Hans Persson, TORSBY NEDRE VÄRNÄS 1:28 & 1:108, Stefan Gylén, TORSBY ÖVRE VÄRNÄS 1:10 & 1:14, Gudmund Olofsson, TORSBY NEDRE VÄRNÄS 1:51, 1:52, 1:53 & 1:54, Lennart Hedström, TORSBY NEDRE VÄRNÄS 1:50 & 1:56, Håkan Eles, TORSBY NEDRE VÄRNÄS 2:4, Nils och Helena Eles, TORSBY NEDRE VÄRNÄS 2:1, Sven-Olle Gund, TORSBY NEDRE VÄRNÄS 1:12, Sigvard och Barbro Lundin, TORSBY NEDRE VÄRNÄS 1:100

”Synpunkter på förslag till ny kraftledning mellan Lindmon och vindkraftsparken Stölsäterberget.

Övergripande synpunkter

Kartan över det aktuella området för kraftledningsdragning visar, att det finns en ovanligt stor anhopning av naturreservat, områden med riksintresse Natura 2000, biotopskydd, naturvårdsavtal och nyckelbiotoper m.m. I själva verket torde skogsägarna i berört område vara bland de mest drabbade i hela Sverige, när det gäller statliga ingrepp i fråga om ägande- och brukningsrätt av miljöskäl. Eftersom därigenom stora arealer skogsmark med värdefull skog gått förlorade för ägarna, är det av synnerlig vikt, att nya ingrepp begränsas till ett minimum.

Specifika synpunkter

Refererande till ovan anförda övergripande synpunkter kräver vi, därest kraftledningsprojektet skulle bli verklighet, att ledningen byggs med hjälp av markkabel. Ytterligare skäl utöver ovan nämnda:

- 1) Ingreppet på miljön torde bli mindre, om man huvudsakligen utnyttjar befintliga skogsbilvägar.
- 2) Markförlagd ledning under väg E 45/E 16 samt under Vårån och Halgån borde med modern teknik inte vålla några större hinder.
- 3) Ev. driftsavbrott eller skador på markledning kan lätt lokaliseras genom att sensorer eller dyl. läggs in eller vid ledningen.
- 4) Ev. effektförluster i en markledning av denna längd kan med nuvarande elteknik reduceras till försumbar nivå.

Nämnas bör också, att Ellevio i ett pressmeddelande våren 2017 anförde, att man satsar på ett modernt och vädersäkert elnät genom att lägga ner markkabel i stället för luftledningar.

Slutsats:

Vi undertecknade kräver därför, att vid ett ev. förverkligande av projektet, markkabelalternativet realiseras, ev. genom satsning på sträckningar tvärs över fastigheter och ej längs med fastigheter.

Värnäs, Stöllet i maj 2017”

Håkan och Inga Svartvik, TORSBY LJUSNÄS 1:58 & 1:59, Ö VÄRNÄS 1:9, N STÖLLET 1:43

Området är mycket värdefullt och värt att bevara för framtiden. Att bygga en luftledning verkar uteslutet. Markägarna i området har redan tvingats avstå stora arealer för naturvårdsändamål. Att avstå ytterligare 60 hektar är impopulärt. Två alternativa ledningsdragningar medföljer markerade på karta.

Leif Nordqvist, TORSBY LJUSNÄS 1:130

Medsänder en karta över vattentäkt på fastigheten.

Sandy Konradsson, TORSBY NORRA STÖLLET 1:33 & 1:17

Medsänder information om att Halgån har restaurerats av länsstyrelsen och nu är lekvatten för öring och lax. På en karta finns markerad en nyrestaurerad vandringsled mellan sätrar. Informerar även om naturreservat, närliggande bebyggelse och lokala namn på skogsbilvägar.

Olle Lundin, TORSBY NEDRE VÄRNÄS 1:101

Vill att ledningarna i huvudsak skall följa befintliga vägar och att korsningar med fastigheter bör göras vinkelrätt mot fastighetsgränserna. Prioriteringsordning:

1. Nedgrävd kabel
2. Stråk C söder om NEDRE VÄRNÄS 1:101
3. Stråk A nära Sjögaråsvägen.

Roger Gustafsson, TORSBY NEDRE VÄRNÄS 1:13

Har inget att erinra mot föreslagna alternativ.

Dan Nordqvist, TORSBY LJUSNÄSTORP 1:43

Förespråkar att ledningen placeras i stråk C eftersom det är blöt myrmark där. Stråk A tar mer produktiv skogsmark i anspråk för de flesta berörda markägarna.

Mikael, talesperson för TORSBY LJUSNÄS 1:131 och TORSBY LJUSNÄS 1:57

Vill att ledningen byggs som kabel för att minska påverkan på jakt och skogsbruk. Om luftledning byggs bör den placeras så långt söderut som möjligt och på öppna ytor för att ta mindre av markägarnas skogsskiften.

Leif och Lotta Nordahl, TORSBY NEDRE VÄRNÄS 1:103

Vill bestrida byggande enligt stråk D eftersom detta skulle påverka affektionsvärde och landskapsbild.

Alfred Persson TORSBY NEDRE VÄRNÄS 1:10

Anser att endast markabelalternativet kan komma ifråga och accepteras.

Torbjörn Eles och Gudmund Eles TORSBY NEDRE VÄRNÄS 2:1

Förespråkar markkabel framför luftledning och framför följande argument:

- En luftledning tar minst 25 m mer bredd från markägarna vilket inte är rimligt.
- Luftledningen ianspråkar god produktiv skogsmark vilket ger minskade intäkter för markägarna. En kabel längs befintliga vägar ger betydligt mindre påverkan.
- En 40 m bred luftledning blir ett förfulande inslag och tar bort intrycket av genuint orörd miljö vilket kommer påverka bygden och turistnäringen negativt.
- En markkabel är mer driftsäker än en luftledning och Ellevio storsatsar redan på att gräva ner ledningar.

Robin, Mats, Peter Bönström & Carina Grek, TORSBY NORRA STÖLLET 1:168 & 1:34

Förespråkar stråk D men ser gärna att det avslutas med stråk C vid Storholmen.

Agneta o Börje Halvardsson, TORSBY LJUSNÄSTORP 1:42

Föredrar i första hand markkabel, i andra hand stråk C.

Karin och Albert Andersson, TORSBY LJUSNÄSTORP 1:10

Anser att alternativet markkabel är det bästa. Det kan inte vara några större problem att komma under E45/E16 och de stora vattendragen med dagens teknik och möjligheter. Detsamma gäller att lokalisera och åtgärda ev. fel. Anläggandet av markkabeln är ett större ingrepp i naturen men naturen kommer så småningom att läka såren. Med en luftledning har vi bestående värdeminskning på våra fastigheter. Drabbas av stråk C/D då man har ett relativt litet skogsskifte som berörs till stor del, alltså är stråk A minst dåligt av luftalternativen.

Fastighetsägare som inte är direkt berörda

Yvonne Nordkvist, TORSBY ÖVRE VÄRNÄS 2:2

Önskar inzoomad karta kring ÖVRE VÄRNÄS 2:2 vilket har översänts med e-post.

Frøydis Beitnes, TORSBY LJUSNÄSTORP 1:37

Vill inte att ledningen byggs i stråk A med hänvisning till fiske och våtmarker. Vill ha markkabel istället.

Bo Johansson, TORSBY LJUSNÄSTORP 1:28

Längs vägen mot stugorna vid sjön Hån finns en parkering på Bergvik Skogs fastighet ÖVRE VÄRNÄS 1:39. Parkeringen används bland annat av skoterklubben enligt en muntlig överenskommelse med bolaget. Åtgärder bör vidtagas så att parkeringen inte påverkas av ledningen.

Mats Kåreskog, Norra Ny

Medsänder en karta över en vandringsled mellan sätrar som korsas av ledningsstråken.